

La censura (1939/52) I

Miquel Sbert i Barceló

Durant aquest període els censors rebien les consignes del Govern a través de la Sots-secretaria d'Educació Popular. Encara el 1942 es prohibia la importació de pel·lícules propagandístiques produïdes pels aliats, mentre que ja des de 1939 autoritzava les provinents dels països de l'Eix.(1)

Veient la importància de tenir un informatiu propi es va decidir de prescindir dels noticiaris estrangers i la Sots-secretaria d'Educació Popular va crear el No-Do, que suprimia tots els altres noticiaris estrangers.

La censura no consistia merament de la projecció de la cinta. Primer es donava per escrit als censors la transcripció exacta dels diàlegs i després es procedia al visionat del film.

Era pràctica corrent la no coincidència de criteris entre els censors governamentals i els de l'església. En aquest cas el censor eclesiàstic donava el seu veto. A causa d'això es va crear el 8-3-1950 l'Oficina Nacional Classificadora d'Espectacles, que modificava anteriors modalitats de recomanació. Els números pels quals es regia la classificació i que eren molt observats entre una part important del públic eren:

- 1r) Autoritzat també per nins.
- 2n) Autoritzat per a joves.
- 3r) Autoritzat per a majors de 21 anys.
- 3R) Per a majors solidament formats.
- 4t) Desautoritzada per a qualsevol tipus de públic.

Les fitxes de la qualificació i censura de pel·lícules eren unes cartolines que acompanyaven obligatòriament les cintes en la seva exhibició pública. Inclouen la nacionalitat, el metratge, la distribuïdora, el local i data d'estrena així com les modificacions que se'ls havia practicades... L'arxiu, que es guarda a l'arxiu històric de Mallorca, malauradament no és complet, però suficientment representatiu.

La censura d'aquesta època sembla encaminada a fomentar la fe absoluta en el sistema polític i econòmic del bàndol guanyador i amb la religió catòlica, així com la ignorància o menys-

La censura, com podeu comprovar, fins i tot vetlava perquè no es constipassin els cossos... ni les ànimes dels espectadors.

preu d'altres sistemes o religions. Això va acompanyat d'una visió xovinista de la història d'Espanya encaminada a enfortir l'autoestima d'una nació exclosa de tots els organismes internacionals... Pressuposa que els espectadors són persones poc formades entre les quals no s'han de sembrar dubtes.

CASOS CONCRETS

En primer lloc s'anota la data de censura del film. Després del títol s'inclou la nacionalitat i si és interessant, la qualificació. A continuació les parts que són manipulades. Hem posat merament les més adients per no fer-ho reiteratiu.

HISTÒRIA

S'elimina tot el que pugui semblar ofensiu o faci trontollar l'alt concepte de la pròpia història oficial.

7/43 *La Reina Cristina de Suècia*, EUA. Suprimir la frase "Encisada per la bruixeria espanyola", "Baix com tot el que és espanyol".

12/43 *Lady Hamilton* d'Alexander Korda. Eliminar tota la seqüència de la batalla de Trafalgar.

6/46 *El Capitán Aventurero*, mexicana. "Quedarás como Isabel la Católica".

12/47 *La Princesa de los Ursinos*, espanyola. Eliminar les frases que semblen atribuir a la intervenció francesa de 1808, la unitat i independència espanyoles.

1/51 *Em feren un fugitiu*, anglesa. "La meva mare és espanyola".

8/52 *La Dona Pirata*, EUA. Situar el mercat d'esclaus en territori no espanyol. □

(1) *Un cine para el cadalso*, Roman Gubern-Doménec Font. Col·lecció "España punto y aparte".